

BOG, SAVJEST, GRIJEH I ISPOVIJED U OČIMA MLADIH

Donosimo izvatke i misli iz pisama dviju djevojaka da se vidi kako mladi kršćani shvaćaju savjest, grijeh, ispovijed, svoj odnos prema Bogu i Isusu Kristu. Upoznavanje mentaliteta mladih o tim i sličnim pitanjima doprinosi ne samo boljoj pripravi i plodonosnijem obavljanju sakramenta pomirenja, nego i boljem kršćanskom odgoju. — Nap. ur.

Često se čuje: »Ti mladi, nit' se Boga boje, nit' se Bogu mole.« Istina, kod nas je uvijek prisutno ono: Zabranjeno voće je najslađe. Avanturistički raspoloženi, htjeli bismo sve sami iskusiti i provjeriti, i tako često dolazi do — grijeha.

Spremni smo se glupirati (glupo izgledati i glupo se ponašati), raskalašeno se smijati, vikati, i zato starijima nije teško reći: »Uh, ta današnja mladež!« — Ali oni nisu u pravu. Brzo su zaboravili — zapravo se prene- mažu — znakove njihove mladosti. Jer svatko od nas i te kako ima srca, ima savjesti.

* * *

Prije nego pokušamo prikazati kako mladi gledaju na grijeh dobro je reći što je i tko je njima Bog i Isus Krist. U Bogu mladi gledaju dobroga i milosrdnog Oca od kojega imaju sve: dobra ovoga svijeta, život ovdje i u vječnosti. Znaju da su predmet njegove ljubavi ili, bolje reći, stvorovi njegove ljubavi i da On od njih očekuje samo ljubav i vjernost.

Isus Krist je na sasvim poseban način prisutan u životu mladih. Oni u njemu imaju ideal i primjer kakav treba biti njihov odnos prema Ocu. U njemu i po njemu ljubav Očeva za njih postaje nešto opipljivo. Kristova smrt i uskrsnuće tako je snažna stvarnost da sve, osobito mlade, ostavlja nekako skoncentrirane. U svakom slučaju, to se sve zbilo u Isusu jer Otac ljubi nas.

Mladi grijeh ne shvaćaju samo kao materijalno kršenje nekog propisa već kao stav neprihvatanja ljubavi Božje i bratske. Osjetljivi su na nepravdu, na nepoštivanje osobe, nevjernost, nezahvalnost. Isto tako mjere i svoj odnos prema Bogu i bližnjemu, tj. ravnaju se prema svojoj savjesti a ne prema nekim izvana i unaprijed propisanim ljestvicama grijeha. Istina, takav je način riskantan, ali ni ovaj drugi nije bez velikih opasnosti za pravilno oblikovanje savjesti.

Nama mladima Bog puno znači. Krist je prisutan u našoj egzistenciji. Za nas je Bog (zahvaljujući odgoju našeg župnika) dobri Otac koji brižno bdije nad nama. Krist je naš prijatelj i mi mu se obraćamo kao da je jedan od nas. Mi želimo Boga ljubiti a znamo da to činimo kad se držimo njegovih zapovijedi. One nam zapravo objašnjavaju što je dobro a što je zlo. Traže ne samo da se klonimo zla već i da činimo dobro. Grijech ne izravnavam prema kratko izraženim zapovijedima. Grijech mi je sve ono što mi predbacuje moja savjest. Mladi, naizvan možda hladni, imaju vrlo osjetljivu savjest.

* * *

U ispitivanju savjesti mladi ne zauzimaju stav koji se bazira na strahu i nemiru. Oni se mirno i s pouzdanjem stave pred Boga, uvjereni da on nije neki istražni sudac ni osvjetnik nego Otac milosrđa i praštanja, čija se dobrota ipak ne smije iskorištavati.

Osim toga, među njima je vrlo raširen osjećaj da grijeh nije samo uvreda Bogu već i braći ljudima. Zato nisu rijetki slučajevi da svoj grijeh i javno priznaju. Istina, mladi često padnu, ali je teško reći da li je to baš svaki put grijeh. Samo Bog može to znati. Nalazeći se pred životom puni su pitanja i znatiželja, mnogo toga moraju i sami otkriti i naučiti, a kad se uči onda se i griješi.

Mislim ipak da ih se ne može okriviti zbog neiskrenosti. Pogriješe — da, ali su spremni i priznati. I to priznanje može okolina mnogo puta shvatiti kao bestidnost, a ipak je to plod duboke boli i detestiranja onoga što se počinilo. U njima se odvija žestoka borba sa samim sobom i gotovo uvijek vodi do rušenja iluzija koje su možda imali o sebi i do spoznanja neizmjerne ljubavi Očeve.

* * *

Često čujete kako mladi psuju. Neki to čine mehanički, ne misleći na to što govore. Je li to uvijek grijeh? Teško da je »smrtni«. To je u prvom redu stvar kulture pojedinog individua. I nije mi jasno zašto kod druge zapovijedi ispovijedamo samo psovke i kletve, a morali bismo preispitati i svoje pouzdanje u Boga.

Mi nismo neosjetljivi na grijeh. Možda imamo samo malo više pouzdanja u milosrđe Božje. Mi smo toliko slobodni da znamo doći pred Gospodina i reći: »Učio si me da ljubim svoju sestru. Ali još samo ovaj put opalit ću joj čvoger po glavi. Znaš da mi je jučer podmetnula nogu. Ne mogu a da joj ne vratim milo za drago.« I uvjerenja sam da nam se Gospodin u takvim trenucima nasmije te nas ne osuđuje.

* * *

Jednom mi je kolegica iza ispovijedi došla i plačući pričala kako su na nju duboko djelovale Kristove riječi koje joj je ponovio svećenik: »Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni...« Reče mi: »U tom

sam času osjetila takvu bol zbog uvrede što sam je nanijela Njemu, koji je jedini pravedan, koji me i poslije toga zove da dođem da mi skine teret, i s druge strane još veću radost jer ima Netko tko će izbrisati tragove moga pada i ponovo mi dati izgubljeno dostojanstvo djeteta Božjeg.«

Za mlade kajanje nije toliko uzrokovano strahom od osude koliko sviješću da su počinili nešto što nije dostojno čovjeka, iznevjerili se onome koji ih ljubi, udaljili se od njega, isključili se iz zajednice braće koja su poslušna njegovoj Riječi. Zato im obraćenje znači otvoriti se Ocu, primiti njegovu Riječ koja ih osuđuje i ujedno opravdava.

Kad se prepoznamo i priznajemo grešnicima, onda se u nama stvara novi čovjek koji se razlikuje od onog jučerašnjeg. Poučen bolnim iskustvom pada, a još više zbog dobivena oprostjenja, mladi će čovjek teže ponoviti takvu nevjernost, a ako je zbog slabosti i počini spreman je na ponovnu, bilo kakvu zadovoljštinu.

* * *

Sjećam se kad smo u grupi razgovarali da nam nikako nije bilo jasno što je teški a što je laki grijeh. Zapravo, mislimo da tu nema neke formule. Savjest nam je mjerilo težine grijeha. Nekada dođe kolegica pa kaže: »Danas sam se posvadila s mamom.« Toga dana ne ide na sv. pričest. Ja joj rečem: »Pa to ti nije teški grijeh, to se događa, i ja sam se jučer posvadila s mojom, pa što?!« Ali ne, za nju je to grijeh. Njoj njena savjest predbacuje i dosta, tu joj mišljenje drugih ne može pomoći niti je smiriti. Smirenje je plod posebnog sakramenta.

Mi mladi želimo da se u ispovijedi otvorimo spontano, bez većih natezanja i natezanja. Želimo da ispovijed teče kao prijateljski razgovor između ispovjednika i pokornika. Kakva je to ispovijed kad svećenik pita: psovala oca - mater, spominjala đavla, ljutila se? ... a ti samo odgovaraš: da — ne, ili: jesam — nisam. Ako se na nekoga ljutim, onda tu želim ispričati i razlog moje ljutnje, želim da ispovjednik sagleda situaciju te da zajednički dođemo do zaključka kako ubuduće izbjeći tu ljutnju.

Mnogi od nas ne znaju se ispovijedati. Ispovijedaju se kao djeca i onda im je to glupo i smiješno pa radije i ne idu na ispovijed. Treba s nama razgovarati. Mi smo spremni ako znamo da će nas svećenik sa zanimanjem slušati i tako najbolje doznati ono što mu je potrebno da nam pomogne i da sakrament pomirenja s Bogom i s ljudima donese plod.

* * *

Mnogo se puta među mladima čuje da su nezadovoljni načinom ispovijedanja kako ga prakticira većina svećenika: nabrojiš grijehe, dobiješ dva-tri Očenaša i bjež ... Poslije takvih ispovijedi često se pitaju: Ako

svećenik u ime Krista otpušta grijeh, zar zbilja Krist želi da nas se što prije otrese kad mu dođemo priznati svoj grijeh, željni i da se popravimo?

Mladi žele da u svećeniku nađu čovjeka koji će im dati riječ Božju, koji će znati zajedno s njima tražiti uzroke njihovih padova i pomoći im da ih više ne ponove. Žele da svećenik bude čovjek koji će imati razumijevanja prema njima.

* * *

Nama se mladima prikazuje šesta zapovijed kao bau-bau. No mi se pitamo zašto bi grijeh protiv šeste zapovijedi bio veći od grijeha protiv bilo koje druge zapovijedi. A tako nam se često serviraju te stvari. Ne mogu se hvaliti da poznam katoličku moralku, ali mi se čini da to ne stoji, iako priznajem da su često posljedice takvih grijeha teže od drugih.

Evo što mi je rekao prijatelj s vjeronauka: »Ako djevojka svjesno opsuje Boga, to je veći grijeh nego ako prije braka stupi u intimni odnos s mladićem kojega neizmjerljivo voli.« I tako mi u grupi idemo s pitanjima s obzirom na predbračne odnose daleko, ali sami u grupi ne nalazimo odgovor. Tu nam uviđavan svećenik može mnogo pomoći.

* * *

Što se tiče pokore, mladi žele biti dosljedni i da to bude zaista pokora. Žele stvarno osjetiti zadovoljštinu koju sa svoje strane daju za počinjene grijeh, bilo u odricanju nečega dopuštenog što oni vole ili čak i u poniženju pred drugima. Nema naime djela zadovoljštine koja bi čovjeka toliko ponizila koliko ga ponizi grijeh, svijest da je nezahvalnošću odgovorio na ljubav Boga i bližnjega.

* * *

Mladi nisu zadovoljni kad od ispovjednika dobiju da za pokoru izmole dva Očenaša i sl. Mladima ne odgovara taj način pokore.

Jedan je moj prijatelj bio vrlo sretan. Pričao nam je da ga je ispovjednik pitao: »Pušiš li?« Odgovorio je: »Da.« »A bi li ti bilo teško kad neko vrijeme ne bi smio pušiti?« »Oh, ne bi mi bilo baš svejedno.« »E, onda za pokoru nemoj dva dana pušiti«. Bila je to velika pokora za njega, strasnog pušača. Tada je rekao: »Ovo si više ne smijem dozvoliti. Dva dana! Od sada ću malo bolje paziti na svoje čine.«

Eto, nama treba nešto takvo, nešto što nas potiče, što nas stimulira da budemo bolji. Ne volimo da nam se puno priča. Želimo da nam se djelom pokaže i da se i mi tako iskažemo. Ponekad bismo sami htjeli izabrati pokoru.

Darinka i Placida